

AAN De Minister van Veiligheid en Justitie,

Postbus 20301
2500 EH Den Haag

DATUM 25 februari 2015

ONS KENMERK z2015- 00155

CONTACTPERSOON

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

ONDERWERP Verkenning kaderwet gegevensuitwisseling

Geachte heer ,

Bij brief van 19 december jongstleden informeerde u de Tweede Kamer over de Verkenning kaderwet gegevensuitwisseling. Deze verkenning is uitgevoerd met als doel een antwoord te geven op de vraag of een kaderwet gegevensuitwisseling knelpunten met betrekking tot de gegevensuitwisseling binnen samenwerkingsverbanden in het kader van fraudebestrijding in bestaande wetgeving kan oplossen. Gelet op de ingrijpende gevolgen van eventueel nieuwe wetgeving op dit gebied voor de omgang met persoonsgegevens, geeft het College bescherming persoonsgegevens (CBP) met deze brief een eerste reactie waarvan het meent dat die van belang is voor de nadere uitwerking.

Vijf dilemma's

De verkenning benoemt een aantal knelpunten ten aanzien van de mogelijkheden voor gegevensuitwisselingen door samenwerkingsverbanden. Het kabinet wil zich ervoor inspannen deze door middel van wetgeving weg te nemen. In de brief wordt specifiek aandacht gegeven aan een vijftal dilemma's (geheimhoudingsplichten, de vorderingsplicht van politie en OM, het gebruik van moderne analysetechnieken, informatieplicht jegens betrokkenen en de juridische vormgeving) die met de ervaren knelpunten samenhangen.

Het CBP acht de geschetste knelpunten niet irreëel. In zijn praktijk ziet ook het CBP dat veel organisaties knelpunten ervaren ten aanzien van het uitwisselen van persoonsgegevens. Tegelijkertijd is het CBP van mening dat de geschetste knelpunten in hun geheel of voor een groot deel kunnen worden ondervangen door bestaande wetgeving, zoals de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Een goed deel van de met de knelpunten samenhangende dilemma's kan worden weggenomen als de mogelijkheden die de bestaande wetgeving biedt vooraf goed in kaart worden gebracht en worden benut. De introductie van nieuwe wetgeving en bevoegdheden is wat het CBP betreft pas aan de orde als niet kan worden volstaan met een optimale toepassing van de bestaande wetgeving.

Nieuwe wetgeving

Mocht het kabinet desalniettemin besluiten tot een wetwijziging om een brede grondslag voor gegevensverwerkingen binnen samenwerkingsverbanden te creëren, dan stelt het CBP zich op het standpunt dat een eventuele regeling zal moeten worden opgenomen in de Wbp, omdat deze wet in Nederland het algemeen juridisch kader vormt voor alle verwerkingen van persoonsgegevens en dus ook voor de verwerkingen van persoonsgegevens door samenwerkingsverbanden. Dit zou bovendien een eenduidige toepassing van de regelgeving ten goede komen.

In dit verband is van belang dat nieuwe wetgeving die de persoonlijke levenssfeer beperkt volgens de jurisprudentie van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) moet worden gerechtvaardigd door een dringende maatschappelijke behoefte en in overeenstemming dient te zijn met de beginselen van proportionaliteit (de beperking mag niet onevenredig zijn in verhouding tot het nagestreefde doel) en de subsidiariteit (het nagestreefde doel moet niet op een voor de burger minder ingrijpende wijze kunnen worden bereikt). Deze vereisten moeten in hun onderlinge samenhang gelezen worden. De norm behelst aldus een noodzakelijkheidstoets in relatie tot een welbepaald, concreet aangeduid of nader aan te duiden doel.

In de jurisprudentie van het EHRM worden nog een aantal aanvullende eisen gesteld, waaronder het voorzienbaarheidsvereiste. De inmenging moet met voldoende nauwkeurigheid zijn geformuleerd om de burger zo goed mogelijk in staat te stellen zijn gedrag af te stemmen op het geldende recht. Dit betekent dat eventueel nieuwe wet- en regelgeving duidelijk moet aangeven met betrekking tot welke categorieën van personen gegevens mogen worden opgeslagen, onder welke omstandigheden gegevens mogen worden vergaard, en hoe lang deze mogen worden bewaard. Daarnaast dienen er voorzieningen te zijn voor de transparantie en de controleerbaarheid van de opgeslagen informatie, zoals voorschriften voor verslaglegging.

Een wettelijke grondslag voor verwerkingen van persoonsgegevens door samenwerkingsverbanden zal moeten voldoen aan de vereisten van noodzakelijkheid, proportionaliteit, subsidiariteit en voorzienbaarheid. De keuze voor een brede grondslag lijkt op gespannen voet te staan met deze vereisten.

Tot slot

Met deze brief heeft het CBP een eerste, niet uitputtende, reactie willen geven ten aanzien van het voornemen om een brede grondslag te creëren voor gegevensverwerkingen door samenwerkingsverbanden. Het CBP wordt graag geïnformeerd over de voortgang van het eventueel op te starten wetgevingstraject en houdt zich voor een toelichting op het bovenstaande graag aanbevolen.

DATUM 25 februari 2015
ONS KENMERK z2015- 00155

Een kopie van deze brief is verstuurd aan de vaste Kamercommissie voor Veiligheid en Justitie.

Hoogachtend,
Het College bescherming persoonsgegevens,
Voor het College,

Mr. W.B.M. Tomesen
Lid van het College